

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

55-1

BRNO 2014

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 55
Volume 55

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková,
Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design s.r.o.

Software
Software

Adobe InDesign CS6

Fotografie na obálce
Cover Photography

Hostěradice, okr. Znojmo. Sestava nádob s kremací ze žárového hrobu
kultury zvoncovitých pohárů. (viz obr. 10 na str. 59)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2014
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2014 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

DUBICKO (OKR. ŠUMPERK)

„Za kostelem“, parc. č. 340/6. LnK. Sídliště.
Záchranný výzkum. VM Šumperk, přír. č. 37/2013.

Při pokračujícím záchranném výzkumu na stavbě nových rodinných domů byly na této polykulturní sídlištní lokalitě (podrobné informace viz Doba bronzová – v tomto svazku) v průběhu r. 2013 prozkoumány další pravěké objekty.

V ploše stavby domu p. Braného (parc. č. 340/6) patřila většina odkrytých objektů slezskoplatěnické kultuře, ale 4 objekty (č. 167, 171, 172, 174) datuje keramický materiál do kultury s lineární keramikou. Tyto mělké sídlištní jámy obsahovaly jen velmi málo keramických fragmentů, zajímavý je nález celé zrotěrky.

Objekty na parcele p. Braného potvrdily koncentraci neolitu především v jihovýchodní části areálu, neboť na sousední parc. č. 348/7 bylo v r. 2011 identifikováno 6 objektů kultury s lineární keramikou (Halama 2012).

Jakub Halama

Literatura

Halama, J. 2012: Dubicko (okr. Šumperk). Za kostelem. *Přehled výzkumů* 53(1), 128.

Resumé

Dubicko (Bez. Šumperk). Za kostelem, Parz. Nr. 340/6. LBK. Siedlung. Rettungsgrabung. VM Šumperk, Zuwachs. Nr. 37/2013.

DUKOVANY (OKR. TŘEBÍČ)

„Za loukami“. LnK. Sídliště. Povrchový průzkum.

Katastr obce a přilehlé okolí bylo v pravěku hustě osídleným regionem (cf. Koštuřík *et al.* 1986). Prostřednictvím povrchové prospekce byla objevena nová pravěká lokalita, která byla opakovaně navštívena v rozmezí let 2010-2013. Podařilo se získat artefakty kultury s lineární keramikou a ojedinělý nález z pozdního eneolitu (viz kpt. Eneolit). Starší kontext zřejmě představuje lokalitu sídlištního typu. Sídliště se nachází v trati „Za loukami“ přibližně 150 m od východního okraje obce v okolí bodu 49°04'34.87"N, 16°11'48.81"E, WGS-84. Část původní rozlohy sídliště pravděpodobně zaujímá zahrádkářská kolonie a novodobá zástavba.

Získáno bylo dohromady několik desítek zlomků vesměs nevýrazné keramiky, a to jak jemně plavené

(45 %), tak i hrubé varianty s výrazným podílem ostríva (55 %). To představovalo především zrníčka písku (33 ks), běžná byla i organická příměs (11 ks), naopak méně často se podařilo v těstě rozpoznat slídu (5 ks) a kaménky (2 ks). Většina zlomků nádob byla vypálena tvrdě, a to zejména v redukčním prostředí (68 %) do barevných odstínů světle šedé až černé.

Broušenou kamennou industrii reprezentují pouze 2 ks. Na základě makroskopického určení byly oba zlomky pravděpodobně vyhotoveny z metabazitu typu Jizerské hory. Jedná se o kopytovitý klín obdélného nárysu a plankonvexního příčného průřezu, dochovaný fragment břitové části má rozměry 50×34×28 mm. Druhým broušeným artefaktem je zlomek hřbetní části blíže neurčené ploché sekerky o velikosti 32×40×10 mm. Soubor štípané kamenné industrie čítá 84 ks. Nejhojnější zastoupení má rohovec typu Krumlovský les, varieta I (61,9 %), až s větším odstupem následuje varieta II (25 %). Zdroj těchto rohovců se nachází přibližně 13,5 km JVV od lokality. V menší míře se objevila křemičitá zvětralina serpentinitu typu plazma (6 %) a ojediněle blíže neurčený moravský jurský rohovec (2,4 %). Pouze v jednom případě byl identifikován silicit krakovsko-čensterochovské jury (1,2 %). Ostatní artefakty (3,5 %) byly silně přepálené. Nejvíce zastoupenou technologickou složku tvoří polotovary – úštěpy a mikroúštěpy (69,1 %), dále čepele a jedna mikročepele (8,3 %). Častá jsou jádra (14,3 %) v různém stadiu těžby. Objevila se i počátková forma suroviny (KZH typu plazma). Nástroje sestávají z vysokého škrabadla s nevýraznou retuší, krátkého škrabadla na úštěpu, dvou drasadel, zobce a artefaktu s příčnou retuší (vše rohovec typu KL I) a dalšího úštěpového škrabadla (rohovec typu KL II). Ostatní kamennou industrii představuje nález spodního kamene drtidla na obilí, jenž byl zhotovený z arkózového pískovce s proveniencí v oblasti Boskovické brázdy. Nejbližší zdroje těchto pískovců se nachází na Ivančicku přibližně 10 km východně od sídliště.

Charakter analyzovaného souboru: především nevýrazná a fragmentární keramika, prozatím neumožňuje zařadit nálezy blíže v rámci relativní chronologie kultury s LnK. V nejbližším okolí jsou známy lokality kultury s lineární keramikou v tratích „Pařezy“ a „Nad loukami“ (Palliardi 1916, 10; Koštuřík *et al.* 1986, 185; souhrnně Knotková 2011).

Jitka Knotková, Martin Kuča

Literatura

Knotková, J. 2011: LnK v Pooslaví a Pohlaví na Třebíčsku. Rkp. bakalářské diplomové práce. Uloženo: Knihovna Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno.

**Koštuřík, P., Kovárník, J., Měřínský, Z., Oli-
va, M. 1986:** *Pravěk Třebíčska*. Brno: Muzejní
a vlastivědná společnost.

Palliardi, J. 1916: Osazování kraje, Starožitné
nálezy. In: F. Dvorský: *Vlastivěda Moravská II.,
Místopis*. Brno: Musejní spolek.

Resumé

Dukovany (Třebíč Dist.). „Za loukami“. A small
collection of LBK material was found in a field „Za
loukami“ near Dukovany (Třebíč Dist.).

HLADKÉ ŽIVOTICE (OKR. NOVÝ JIČÍN)

Ul. Kujavská, p. č.: 1327/1, 361/3, 352, 1068/3,
1068/27. Neolit. Záchranný výzkum.

V říjnu roku 2013, proběhl v Hladkých Živo-
ticích záchranný archeologický výzkum. Důvodem
byla výstavba telekomunikační sítě na ul. Kujavské.
Výkopové práce byly prováděny formou liniových
výkopů. Šířka se pohybovala okolo 0,5 m a hloub-
ka dosahovala cca 1,4 m. Při terénním zásahu byl
objeven mělce zahlubněný objekt č. 500 s výplní
100. Tento objekt se nacházel při ohybu liniového
výkopu, který se stáčet východním směrem a sou-
běžně s protihlukovou stěnou. Objekt byl na prv-
ní pohled těžce rozpoznatelný, protože jeho výplň
nebyla příliš odlišná od okolních půdních částí.
Později byly z výplně vybrány fragmenty kerami-
ky (3 ks), mazanice a jednoho kamene. Na kameni
se jeví z jedné strany nepatrný zásah – v tomto
případě by se mohlo jednat i o zátěž rybářských
sítí, používanou neolitickým obyvatelstvem v to-
to regionu. Bohužel pro fragmentárnost materiálu
nelze přesněji tyto nálezy datovat – pouze rámcově
do neolitu.

Kateřina Papáková, Andrea Hořínková

Resumé

Hladké Životice (Kat. Hladké Životice, Bez. Nový
Jičín). Kujavská Strasse. Neolithikum. Rettungsgra-
bung.

IVANČICE (OKR. BRNO-VENKOV)

Návrší SSV města. MMK (?). Sídliště. Zá-
chranný výzkum.

Během budování nového vodovodu v Ivančicích
byly na návrší mezi ulicemi Dolní Hlinky a Mřenková

zachyceny rýhou ve sprašovém podloží dva menší
objekty typu zásobní jámy, které neposkytly vůbec
žádné datující nálezy (souřadnice WGS-84, Loc:
49°6'20.501"N, 16°22'42.732"E). Z odhumusované
plochy v trase vodovodu pochází nález jádra rohov-
ce a zlomky pravěké keramiky rámcově zařaditelné
do období neolitu – eneolitu; nelze vyloučit, že se
jedná o doklad existence sídliště lengyelské kultury.

Petr Kos

Resumé

Ivančice (Bez. Brno-venkov). Extravilan NNO
Stadt. MBK (?). Siedlung. Rettungsgrabung.

JAROHNĚVICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Rozdíly“. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu měsíců červenec – listopad 2013 probě-
hl záchranný archeologický výzkum při rekonstrukci
silničního průtahu obcí (trať „Rozdíly“), kde docházelo
k mírnému rozšíření silnice a zároveň k odebírání kon-
strukčních vrstev vozovky z důvodu sanace pláně. Po
odebrání recentních vrstev stavební mechanizací byly
v geologickém podloží zjištěny archeologické objekty,
které byly postupně zkoumány. Polohu výzkumu lze blí-
že lokalizovat na ZM ČR 1:10 000 (list 25-31-11) v linii
mezi koordináty 315/60, 322/65, 330/73 mm od Z/J s. č.

V průběhu záchranného archeologického výzku-
mu se podařilo zachytit a prozkoumat celkem 6 za-
hloubených archeologických objektů (MMK, KZP,
pravěk obecně), ze kterých je nutné zmínit dva roz-
lehlejší hliníky (500 a 504) datované na základě počet-
ného materiálu spolehlivě do období neolitické kultury
s moravskou malovanou keramikou. Z výše zmíně-
ných hliníků pochází velké množství především ke-
ramického materiálu, ze kterého bylo možné některé
nádoby zrekonstruovat. Jedná se např. o několik puten
s rohatými uchy, celou mísu bez nožky a mísu na nož-
ce zdobenou na vnější straně červeným barvivem (obr.
2, 3). To bylo doloženo i samostatně nalezenými
hrudek červeného a také žlutého barviva. Spektrum nálezů
bylo dále doplněno o zlomky štípané industrie, něko-
lik broušených sekyrek ze zelené břidlice a celou ke-
ramickou naběračku. Výzkumem se podařilo upřesnit
rozsah a datování pravěkého osídlení v trati „Rozdíly“,
nálezy z neolitu a eneolitu odsud zatím nebyly známy.

Ivan Čižmář

Resumé

Jarohněvice (Kroměříž Dist.). „Rozdíly“. Lengyel.
Settlement. Rescue excavation.